

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/180/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422203530
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6422203530.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Antalom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. P., Z.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa rodičov: matka L. P., Z.. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. O. XXX/X, XXX XX Ž. Z. O., zastúpená Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kostovou, advokátkou so sídlom Pod Donátom 5, 965 01 Žiar nad Hronom a otec E. P., Z.. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX/XX, XXX XX A., o návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Otec je p o v i n n ý platiť zvýšené výživné na mal. K. P., Z.. XX.XX.XXXX zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 180,- Eur mesačne so splatnosťou vždy do 17. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozsudku.

II. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou K. P., Z.. XX.XX.XXXX každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 09:00 hod. do 12:00 hod. za prítomnosti matky s tým, že maloleté dieťa si otec v stanovených časoch prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho v stanovených časoch v mieste bydliska matke odovzdá.

III. Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a tento mu umožniť, otec maloletého dieťaťa je o p r á v n e n ý v stanovenom čase dieťa prevziať a p o v i n n ý v stanovenom čase matke odovzdať.

IV. Týmto rozhodnutím sa m e n í výrok rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.05.2012, č.k. 9P/43/2012-10 v časti výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom.

V. Týmto rozhodnutím sa m e n í výrok rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 30.03.2016, č.k. 5P/7/2016-12 v časti výroku o výživnom.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka mal. K. P., Z.. XX.XX.XXXX sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 15.12.2022 domáhala zvýšenia výživovacej povinnosti otca k maloletej K. P., Z.. XX.XX.XXXX, naposledy určenej rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/7/2016-12 zo dňa 30.03.2016 zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 300,- Eur mesačne, s účinnosťou dňom podania návrhu. Matka zároveň žiadala zmenu oprávnenia otca stretávať sa s maloletou, naposledy určeného rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/43/2012-10 zo dňa 15.05.2012 tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletou K. P., Z.. XX.XX.XXXX každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 09:00 hod.

do 12:00 hod. za prítomnosti matky, pričom otec si mal. dieťa prevezme v stanovených časoch v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho otec v mieste bydliska matky v stanovených časoch matke odovzdá.

2. Vo svojom návrhu matka poukázala na uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 22P/153/2022 zo dňa 08.12.2022, na základe ktorého súd nariadil neodkladné opatrenie, že „Otec je dočasne oprávnený stretávať sa s mal. každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 9:00 h do 12:00 h, za prítomnosti matky, pričom mal. dieťa si otec v stanovenom čase prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho otec v mieste bydliska matky v stanovenom čase odovzdá“. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia v konaní vo veci samej. Rodičovské práva a povinnosti k mal. dieťaťu boli upravené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/43/2012-10 zo dňa 15.05.2012 a súčasne v časti zvýšenia výživného aj rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/7/2016-12 zo dňa 30.03.2016. Odo dňa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu (čo do výživného ako aj čo do správania sa otca k mal. dieťaťu) došlo k podstatnej zmene pomerov. Čo sa týka správania sa otca, tak približne na konci leta 2022 (t.j. 3. alebo 4. augustový týždeň) potom ako sa mal. dieťa vrátilo z návštevy u svojho otca sa maloletá matka zdôverila, že otec ju poslal kúpiť pre svoju osobu omamno-psychotropné látky (konkrétne marihuanu). V tejto súvislosti matka uviedla, že má vedomosť o tom, že otec je pravidelný konzument omamno-psychotropných látok, pričom otcova konzumácia týchto látok bola aj príčinou ich rozchodu. Vzhľadom na tento incident ako aj vzhľadom na skutočnosť, že matka má vedomosť o tom, že otec je konzumentom omamno-psychotropných látok je toho názoru, že akýkoľvek styk resp. kontakt otca s mal. dieťaťom nie je v záujme mal. dieťaťa, resp. akýkoľvek styk otca s mal. dieťaťom je v jeho rozpore. K podstatnej zmene pomerov vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca na maloletú došlo od posledného rozhodovania v tom, že mal. dieťa vyrástlo, nastúpilo na II. stupeň základnej školy, a teda sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pred viac ako 6-timi rokmi zvýšili náklady na osobu maloletej. Matka náklady na maloletú vyčíslila na celkovú sumu 477,34 Eur mesačne, ktoré pozostávajú z nasledovných položiek: náklady na volejbal 25,- Eur, triedny fond 5,- Eur, hygienické potreby 30,- Eur, školské potreby 50,- Eur, obuv plus oblečenie 50,- Eur, ZRPŠ 20,- Eur, telefón 10,- Eur, poisťku 22,34 Eur, stravu 150,- Eur, Digi TV 10,- Eur, elektrinu 25,- Eur (1/2 z celku), plyn 25,- Eur (1/2 z celku) a vreckové plus desiatu 55,- Eur. Náklady na seba matka vyčíslila na celkovú sumu 742,54 Eur, ktoré pozostávajú na stravu 200,- Eur, elektrinu 25,- Eur (1/2 z celku), plyn 25,- Eur (1/2 z celku), Digi TV 10,- Eur (1/2 z celku), RTVS 4,64 Eur, byt 200,- Eur ako poplatky do bytového spoločenstva, internet 50,- Eur, hypotéku SLSP 158,- Eur, telefón 30,- Eur, poplatok za vedenie účtu 4,90 Eur a čistiace prostriedky 35,- Eur. Matka uviedla, že jej mesačný príjem predstavuje sumu vo výške 830,- Eur mesačne a prídavky na dieťa vo výške 30,- Eur. Predtým ako nastúpila do zamestnania bola evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie, pričom od 15.12.2021 do 25.07.2022 dosahovala omnoho nižší príjem. U otca došlo k podstatnej zmene, keďže v čase posledného rozhodovania pracoval nepravidelne a nedosahoval pravidelný príjem. V súčasnej dobe je riadne zamestnaný u zamestnávateľa I.- T., Q.. Q. J..H.. Q. Q. K. XXX/X,X,X A.. V súčasnosti u svojho zamestnávateľa dosahuje príjem podľa jej dostupných informácií cca 800,- Eur mesačne. K jeho mesačným nákladom sa vyjadriť nevedela.

3. K návrhu matka pripojila rodný list mal. dieťaťa, potvrdenie základnej školy v Ž. Z. O. o návšteve mal. dieťaťa, bankové výpisy, uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 22P/153/2022-29 zo dňa 08.12.2022 a rozsudky Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/43/2012-10 zo dňa 15.05.2012 a č.k. 5P/7/2016-12 zo dňa 30.03.2016, potvrdenie o vyplatených dávkach v nezamestnanosti zo Sociálnej poisťovni, pobočka Žiar nad Hronom zo dňa 30.11.2022.

4. Súd uznesením č.k. 25P/180/2022-26 zo dňa 11.01.2023 ustanovil maloletej K. P., Z.. XX.XX.XXXX kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom.

5. Otec sa k návrhu matky maloletej nevyjadril.

6. Kolízny opatrovník doručil súdu správu zo dňa 20.02.2023 zo sociálneho šetrenia, z ktorej vyplýva, že matka dňa 19.10.2022 si podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na Okresný súd Žiar nad Hronom, v ktorom žiadala jednak zákaz styku otca s maloletou, resp. dočasnú úpravu jeho styku s maloletou. Na základe tohto konania bol vykonaný pohovor s maloletou, ktorého obsah bol zaslaný aj na Okresnú prokuratúru Žiar nad Hronom ako podnet o možnom spáchaní trestného činu

na maloletej. Matka v tom čase uviedla, že styk otca s maloletou prebiehal pravidelne, stretávali sa aj nad rámec určeného styku. Od septembra 2022 chodila maloletá do A. do školy, aby jej otec pomohol so starostlivosťou a ona si mohla spraviť opatrovateľský kurz. Teraz maloletá K. navštevuje 2. ročník základnej školy v Ž. D. Z. O.. V auguste 2022 otec poslal maloletú po marihuanu k jeho kamarátovi, ktorý jej marihuanu odovzdal. Obsah sáčku nebol zabalený, a preto maloletá videla obsah celého sáčku. Následne ho zanesla otcovi do roboty. Otec mal povedať, že to nie je jeho, v tom čase sa smial, že to je jeho kamaráta. Otec mal aj predtým problémy s drogami, a preto sa aj rozišli. Následne matka otcovi navrhla, že s maloletou môže byť aj v jej domácnosti, ale len za jej prítomnosti. Z uvedeného dôvodu mu maloletú nechce dať, pričom by jej nevadilo keby za maloletou otec chodil aj každý deň. Naposledy sa s otcom mal. K. videla niekedy začiatkom októbra 2022. Matka otcovi nechce brániť v styku, ale neverí mu, že nedroguje. S otcom maloletej matka vychádza dobre. Komunikovali spolu a stretávali sa až do tohto incidentu. Matka sa začala aj s maloletou K. zúčastňovať odborného poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb. V tom čase bol vykonaný aj pohovor s mal. K. bez prítomnosti matky, ktorá uviedla, že býva s mamou v byte, kde sa jej býva veľmi dobre, rozumejú si. V súčasnosti chodí na II. ZŠ v Ž. Z. O., 8. ročník. Chcela by byť doktorka alebo farmaceutka. Od toho času, čo sa stalo cez prázdniny, sa s otcom nechce stretávať a ani s nikým z jeho rodiny a to aj keby bola pri nich jej matka. Nemá sa už s otcom o čom rozprávať. Zmenila názor na otca, že ak bude pod vplyvom drog a nebude sa jej venovať, tak za ním nemá na čo ísť. Už mal veľa šancí sa zmeniť, ale nezmenil sa. Zo sociálneho šetrenia v domácnosti matky súd zistil, že matka s maloletou bývajú v 2-izbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve matky. Hygiena je na veľmi dobrej úrovni. Matka je zamestnaná v obchode Billa v Ž. Z. O. ako predavačka v lahôdkach, pričom mesačne zarobí v čistom okolo 615,- Eur. Poberá ešte prídavok na maloletú a daňový bonus, ktorý je jej vyplácaný raz ročne a výživné na maloletú 120,- Eur mesačne. Iný príjem nemá. Matka s otcom nie je v žiadnom telefonickom ani osobnom kontakte. Otec matke nepísal a nedožadoval sa ani styku s maloletou. Maloletá si zablokovala otca na telefóne. S maloletou bola aj u psychologičky na referáte poradensko-psychologických služieb, zatiaľ absolvovala dve sedenia. Matka trvá na podanom návrhu v celom rozsahu, avšak je ochotná sa dohodnúť s otcom na sume výživného 180,- Eur mesačne.

7. Zo sociálneho šetrenia kolízneho opatrovníka v domácnosti otca mal súd zistené, že otec býva v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve starých rodičov maloletej. Rodinný dom je 3-izbový. Otec pracuje v Zlievarni v A. ako odlievač a jeho mesačný príjem je cca 750,- Eur v čistom. Iné príjmy nemá. Výdaje otec uviedol nasledovne: rodičom prispieva na domácnosť 100,- Eur/mesačne a dáva im stravné lístky, má exekúciu na sumu 125,- Eur/mesačne, platí za telefón 15,- Eur/mesačne, výživné na maloletú 120,- Eur/mesačne. Ostatné výdaje otec uviesť nevedel. Otec potvrdil, že s matkou maloletej nekomunikuje a s maloletou K. nie je tiež v žiadnom kontakte. S maloletou mal dobrý vzťah, bola u neho skoro každý víkend. Dokonca prestúpila do školy v A., ale chodila tam len mesiac. Poprel, že by maloletú poslal po marihuanu, myslí si, že maloletú nahovorila na to matka. S maloletou by sa chcel stretávať, pokiaľ by to chcela, ale nesúhlasí s tým, aby to bolo v prítomnosti a v domácnosti matky. Chce, aby to bolo tak, ako to bolo predtým. Maloletú nechce nútiť do styku s ním, keď nebude chcieť prísť. S návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí, matke dáva dosť peňazí a prispieva aj nad rámec určeného výživného. Kolízny opatrovník doporučil návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovieť, uviedol, že od posledného rozhodovania o výške výživného v roku 2016 ubehla pomerne dlhá doba. V čase posledného rozhodovania o výške výživného maloletá navštevovala 2. ročník na základnej škole, pričom v súčasnosti navštevuje už 8. ročník. Maloletá je staršia a vyspelejšia, vzrástli aj ceny tovarov a služieb. Pokiaľ sa týka zmeny úpravy styku otca s maloletou má za to, že otec počas realizácie styku svojím konaním maloletú vystavil psychickému stresu, čím maloletú ohrozil. Maloletá je rozumovo vyspelá, zo situácie, do ktorej ju dostal otec je vydesená a odmieta kontakt s otcom. Podľa jeho názoru na tento čas je potrebné zastabilizovať prežívanie mal. dieťaťa a preto navrhuje, aby styk otca na tento čas nebol upravený.

8. Otec sa na pojednávanie určené na deň 08.03.2023 nedostavil, hoci bol riadne a včas predvolaný. Predvolanie spolu s návrhom, výzvou na vyjadrenie a poučením mu bolo doručené na adresu trvalého pobytu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, t.j. T. XXX/XX, A., v zmysle § 106 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 5 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v platnom znení, kde si však zásielku neprevzal. Adresu prechodného pobytu otec evidovanú nemá. Nakoľko súd inú adresu pobytu otca nezistil, v danom prípade nastala zákonná fikcia doručenia dňom 08.02.2023, kedy sa zásielka vrátila súdu z dôvodu, že adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Nakoľko otec neúčast' na pojednávaní žiadnym spôsobom vopred neospravedlnil, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu

o odročenie pojednávania na iný termín, súd podľa § 180 CSP v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v jeho neprítomnosti, prihliadol pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

9. Právna zástupkyňa matky na pojednávanií uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava návrhu. Je toho názoru, že od posledného rozhodovania o výživnom došlo k zmene pomerov, nakoľko od tej doby ubehlo fakticky 7 rokov, kedy dieťa išlo študovať na II. stupeň základnej školy a úmerne s ňou sa zvýšili aj náklady na zabezpečenie základných nevyhnutných životných potrieb. Maloletá má náklady na odôvodnené potreby mesačne vo výške 477,34 Eur tak ako to deklarovali v návrhu a ako sú detailne popísané v tabuľke č. 1 návrhu. Žiadala výživné zvýšiť počnúc dňom odo dňa právoplatnosti rozhodnutia a nie počnúc dňom podania návrhu, tak ako to pôvodne navrhovali. K zmene pomerov došlo aj pokiaľ sa týka úpravy styku, ktorý bol upravený naposledy rozsudkom sp. zn. 9P/43/2012 zo dňa 15.05.2012 vzhľadom k tomu, že otec v súčasnej dobe naozaj nie je zárukou zdravého fyzického a psychického vývinu mal. dieťaťa a to vzhľadom na situáciu, ktorá sa stala a ktorú uvádzali aj v návrhu. Otec maloletú vystavil veľkému riziku tým, že ju poslal po drogy, ktorých je sám užívateľom. Je toho názoru, že táto situácia na maloletej zanechala vážnu stopu až do takej miery, že bola hospitalizovaná, psychicky túto situáciu neuniesla a z tohto dôvodu odmieta styk s otcom. Do doby, kedy došlo k tejto skutočnosti nebol žiaden problém so stykom, tento prebiehal viac menej pravidelne, rodičia sa vedeli dohodnúť a v súčasnej dobe maloletá tento styk chce vykonávať v obmedzenom režime a to tak, že s otcom sa bude stretávať každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 9:00 hod. do 12:00 hod. výlučne za prítomnosti matky z dôvodu, že maloletá má strach a stres byť s otcom osamote.

10. Matka na pojednávanií upravila svoj pôvodný návrh na zvýšenie výživného tak, že žiadala určiť zvýšené výživné vo výške 180,- Eur mesačne so splatnosťou vždy do 17. dňa v mesiaci, počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozhodnutia. Vypovedala, že u maloletej došlo k zmene pomerov tým, že v čase posledného rozhodovania o výživnom navštevovala maloletá I. stupeň, 2. ročník základnej školy v Ž. Z. O. a v súčasnosti navštevuje II. stupeň tej istej základnej školy, ale 8. ročník v Ž. Z. O.. V tom čase nemala žiadne krúžky, v súčasnosti navštevuje volejbalový krúžok v Ž. Z. O.. Okrem bežných výdavkov na maloletú v podstate nemá zvýšené výdavky v súvislosti s jej zdravotným stavom alebo v dôsledku iných mimoškolských aktivít. Výdavky vyčíslila v návrhu na začatie konania mesačne cca 477,- Eur bez stravy. Sú to výdavky len na poplatky. Otec výživné platil nepravidelne, v súčasnosti má výživné vyrovnané. Okrem výživného na dieťa neprispieva žiadnym spôsobom. Je zamestnaná v B. V. Ž. Z. O., dosahuje čistý mesačný príjem cca 700,- Eur. Otec v čase posledného rozhodovania pracoval v spoločnosti Z., kde dosahoval príjem cca 900-1.000,- Eur. V súčasnosti je taktiež zamestnaný v spoločnosti I.- T., Q.. Q. J..H.. A., kde jeho príjem má byť o niečo nižší. Taktiež v celom rozsahu zotrvala na zmene styku otca s maloletou z dôvodu udalosti, ktoré sa udiali v mesiaci august 2022, kedy otec maloletú poslal ku kamarátovi po omamnú látku marihuanu. Od augusta 2022 sa dcéra s otcom odmieta stretávať a od tej doby s otcom doteraz nebola vôbec. Dcéra z tohto súdu mala stres, odmietala jesť a keď aj niečo zjedla, tak ju hospitalizovali. Bola v nemocnici od piatka do včerajšieho dňa, kedy bola prepustená, nakoľko sa bála, že bude musieť chodiť k otcovi znova na stretávanie. Dcéra celú záležitosť vníma tak, že otec ju poslal pre marihuanu preto, že ju nenávidí.

11. Kolízna opatrovníčka na pojednávanií uviedla, že navrhuje rozhodnúť o zvýšení výživného v zmysle upraveného návrhu matky na pojednávanií. Poukázala na to, že od posledného rozhodovania o výške výživného ubehla dlhá doba, maloletá je staršia, vyspelejšia a začala navštevovať II. stupeň základnej školy. K návrhu na úpravu styku uviedla, že s maloletou boli vykonané dva pohovory, pričom maloletá odmieta akýkoľvek kontakt s otcom, pretože otec maloletú svojím konaním ohrozil, vystavil ju psychickému stresu. Navrhuje preto, aby styk otca s maloletou bol upravený v rozsahu návrhu matky.

12. Zamestnávateľ otca I.- T., Q.. Q. J..H.. Q. Q. K. XXX/X,X,X, XXX XX A. oznámil, že priemerný čistý mesačný príjem otca je vo výške 573,- Eur.

13. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, ako aj prečítaním listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise a pripojených spisov Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22P/153/2022, 9P/54/2017, 9P/43/2012, 5P/7/2016.

14. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákona o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu

zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

19. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozbavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Súd pri svojom rozhodovaní vychádza z citovaných ustanovení zákona. Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje v prípade, ak nastane zmena pomerov, zmeniť aj bez návrhu u mal. detí dohody a súdne rozhodnutia o výživnom. Takáto zmena je prípustná od času, kedy došlo k zmene pomerov, teda aj so spätnou účinnosťou. Za zmenu pomerov v zmysle ustanovení Zákona o rodine nemožno považovať akúkoľvek zmenu, avšak len takú zmenu, ktorá sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu o výške výživného.

22. Súd v danej konkrétnej veci nesporne konštatuje zmenu pomerov, ktorá nastala na stane maloletej tým, že je od posledného rozhodovania súdu o viac ako šesť rokov, takmer sedem rokov staršia a stala sa žiačkou II. stupňa základnej školy 8. ročníka. Zo zmeny pomerov vyplývajú vyššie náklady, ktoré matka maloletej mesačne má a ktoré súvisia predovšetkým so zabezpečením starostlivosti o maloletú, so zabezpečením jej výživy a tiež so zabezpečením školských a mimoškolských aktivít. Uvedená zmena pomerov sama o sebe odôvodňuje zvýšenie výživného, výživné v doposiaľ určenej výške nepostačuje.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bola výška výživného upravená rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/7/2016-12 zo dňa 30.03.2016, právoplatný dňom 20.04.2016. Maloletá v čase poslednej úpravy výživného navštevovala 1. ročník základnej školy v Q. A.. V súčasnosti je žiačkou 8. ročníka základnej školy. V súvislosti so záujmovou činnosťou maloletej (aktívne hráva volejbal) matka má zvýšené výdavky. Maloletá je zdravá. Je nesporné, že úmerne s vekom maloletej sa matke zvýšili výdavky spojené s jej výchovou, výživou, ošatením, obutím, krytím

školských, športových a kultúrnych potrieb. Celkovo vyčíslené výdavky na maloletú vo výške 477,34 Eur súd považuje za opodstatnené v takom rozsahu ako ich uvádzala navrhovateľka vo svojom návrhu (tabuľka č. 1). V čase posledného rozhodovania bol otcov mesačný príjem v spoločnosti Q. X. T..Q.. Ž. Z. O. cca 680,- Eur mesačne, jeho náklady boli vyčíslené na podnájom 170,- Eur, pôžičku 80,- Eur a cestovné 50,- Eur. Od 15.02.2017 do 28.02.2018 bol na dobu určitú zamestnaný v spoločnosti Z. Q. Q..J..H.. E. V. XXX, XXX XX Ž.D. Z. O., kde dosahoval priemernú mzdu 669,- Eur. Uvedené mal zistené zo spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 9P/54/2017. V súčasnej dobe má otec príjem z práce v priemere 573,- Eur podľa potvrdenia zamestnávateľa a podľa zistenia kolízneho opatrovníka a z vyjadrenia otca 750,- Eur v čistom. Pri predchádzajúcom rozhodovaní mala matka mesačný čistý príjem 450,- Eur mesačne, v súčasnosti sa jej príjem navýšil na sumu 615,- Eur. Je poberateľkou prídavkov na maloletú a daňového bonusu, ktorý je jej vyplácaný raz ročne. Pri zvyšovaní výšky výživného súd prihliadol aj na ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorý obsahuje tzv. valorizačnú klauzulu, ktorá sama o sebe môže byť objektívnym dôvodom pre zmenu doposiaľ určenej výšky výživného. I keď príjem matky sa od poslednej úpravy výživného zvýšil mesačne zo sumy 450,- Eur na sumu 615,- Eur, ktorú matka podľa vlastného vyjadrenia dosahuje, v tejto súvislosti súd poznamenáva, že aj matka má zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletej, ale na druhej strane od matky spravodlivo nemožno požadovať, aby zabezpečovala starostlivosť o maloletú, ako aj jej výživu v rovnakom rozsahu ako povinný rodič, t.j. otec. Je preto práve povinnosťou otca podieľať sa na výžive maloletej vo väčšom rozsahu. Na druhej strane však súd konštatuje, že matka na maloletú poberá rodinné prídavky a uplatňuje si daňový bonus, rovnako ako otec v súčasnosti už inú vyživovaciu povinnosť nemá, preto súd zvýšil výživné v zmysle upraveného návrhu matky na pojednávaní zo sumy 120,- Eur na sumu 180,- Eur mesačne, počnúc vykonateľnosťou tohto rozsudku.

24. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/7/2016-12 zo dňa 30.03.2016 v časti výroku o výživnom na maloletú K. P., Z.. XX.XX.XXXX.

25. Z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/54/2017-24 zo dňa 13.02.2018, právoplatný dňom 27.02.2018 súd zistil, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 160,- Eur mesačne počnúc dňom 01.03.2018, zamietol.

26. Uznesením Okresný súd Žiar nad Hronom č.k. 22P/153/2022-29 zo dňa 08.12.2022, právoplatným dňa 28.12.2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne upravil stretávanie sa s maloletou každý týždeň v sobotu v čase od 9:00 hod. do 12:00 hod. za prítomnosti matky. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia konania vo veci samej. Zároveň v bode I. tohto rozhodnutia súd návrh matky na dočasný zákaz styku otca s maloletou zamietol. Dôvodom obmedzenia styku otca s dcérou za prítomnosti matky boli tvrdenia mal. dcéry, že cez prázdniny ju otec poslal pre marihuanu a povedal jej, že to je kamarátova. Od toho času prestala k otcovi chodiť, pričom otec jej už netelefonuje, zablokovala ho. Koncom leta 2022 ju otec poslal kúpiť pre svoju potrebu omamno-psychotropné látky (konkrétne marihuanu). V tejto súvislosti matka poukázala na to, že má vedomosť, že otec je pravidelný konzument omamno-psychotropných látok, pričom jeho konzumácia omamno-psychotropných látok bola aj príčinou ich rozchodu. V nadväznosti na tento incident ako aj vzhľadom na skutočnosť, že matka má z predchádzajúceho spolunažívania s otcom mal. dieťaťa vedomosť o tom, že otec je konzumentom omamno-psychotropných látok bola toho názoru, že akýkoľvek styk, resp. kontakt otca s maloletým dieťaťom nie je v záujme mal. dieťaťa, resp. akýkoľvek styk otca s mal. dieťaťom je v jeho rozpore.

27. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.05.2012, č.k. 9P/43/2012-10, právoplatným dňa 23.05.2012, súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matke, otec bol zaviazaný platením výživného na maloletú sumou 80,- Eur mesačne a zároveň bol upravený aj styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny týždeň v mesiaci v čase od piatku od 16:00 hod. do nedele do 13:00 hod., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

28. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 23.04.2022 pripojeného spisu 9P/43/2022 súd zistil, že maloletá K. je narodená mimo manželstva. Matka s dcérou v tom čase žili v domácnosti starej matky v Q. A. a otec maloletej žil u svojej matky v A..

29. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia §24, § 25 a § 26 použijú primerane.

30. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

31. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

32. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

33. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

34. Právo na styk rodiča s mal. dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností, ktoré vychádza z Čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Z uvedeného vyplýva, že ide o obojstranné právo, jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj na právo dieťaťa na starostlivosť zo strany jeho rodiča. Rodič, ktorý nemá mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, resp. s ním nežije v spoločnej domácnosti, je v prevažnej miere vylúčený zo sústavného výkonu rodičovských práv a povinností. Realizáciou styku s ním však dochádza k ich výkonu, preto je styk rodiča s maloletým dieťaťom významným faktorom ovplyvňujúcim jeho ďalší život.

35. V zmysle Čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa je potrebné dbať za každých okolností na to, že záujem mal. dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa maloletých. Záujem mal. dieťaťa spravidla bez pochybností vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľal nielen jeden z rodičov a to ten, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ale aj druhý z rodičov má tiež nezastupiteľné právo podieľať sa postupne na jeho vyvíjajúcej sa životnej orientácii.

36. Podľa Čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, iba že by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

37. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú podmienky pre zmenu úpravy styku otca s maloletou dcérou. Už v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom č.k. 5P/7/2016 o návrhu matky na zvýšenie výživného na mal. dieťa bolo konštatované matkou, že otec maloletej berie omamné látky. V priebehu konania bolo zistené, že súdom schválená rodičovská dohoda v časti týkajúcej sa styku otca s maloletou K. sa v takej miere, ako bola schválená, nerealizuje. Otec sa od augusta 2022 s maloletou nestretáva, o maloletú neprejavil nijaký záujem a maloletú nekontaktoval. Od incidentu, ktorý navrhovateľka uvádza v návrhu, otec maloletú vystavil veľkému riziku tým, že maloletú mal poslať pre drogy, ktorých má byť užívateľom. Keďže táto situácia zanechala vážnu stopu na maloletej, maloletá sa od uvedeného incidentu odmieta s otcom stretávať z dôvodu, že maloletá má strach a stres byť s otcom osamote. Z opakovaných rozhovorov s maloletou pred kolíznym opatrovníkom mal súd zistené, že maloletá odmieta akýkoľvek kontakt s otcom z dôvodu udalostí, ktoré sa mali udiať v mesiaci august 2022, kedy otec maloletú mal poslať ku kamarátovi pre omamnú látku. Maloletá sa vyjadrila jednoznačne a svoje stanovisko prezentovala vzhľadom na svoj vek presvedčivo. Z prejavu maloletej je zrejmé, že otec maloletú svojím konaním ohrozil a vystavil ju psychickému stresu. Napriek nezodpovednému správaniu sa otca, považuje súd za potrebné umožniť maloletej stretávanie sa s otcom a s príbuznými z otcovej strany, preto upravil styk otca tak, že sa tento bude realizovať len za prítomnosti

matky mal. dieťaťa v rozsahu ako to navrhovala samotná navrhovateľka. Týmto spôsobom bude právo otca na realizáciu styku zabezpečené a zároveň matka maloletej nebude mať obavy, či je o maloletú náležite postarané, resp. či maloletá nebude vystavená riziku v súvislosti s udalosťami z augusta 2022. Vzhľadom na skutočnosť, že neodkladné opatrenie vydané Okresným súdom Žiar nad Hronom č.k. 22P/153/2022-29 zo dňa 08.12.2022 trvá do právoplatnosti rozhodnutia v konaní vo veci samej, súd nepristúpil k zrušeniu tohto opatrenia samostatným výrokom.

38. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. O nároku ohľadom trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

40. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku, ktorým bola naposledy schválená rodičovská dohoda ohľadom úpravy styku otca s mal. dieťaťom a to rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/43/2012-10 zo dňa 15.05.2012.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a

doplnení ďalších zákonov, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.